

Nr. 4

desember 2006

St. Paul

MENIGHETSBLAD

God Jul!

Nytt ansikt i prestegården

Besøkende til prestegården vil fra nyttår møte et nytt, vennlig ansikt i resepsjonen. May Matre tiltrer da som ny menighetssekretær.

Side 4 og 5

Norske svaler flyr med u-hjelp til Peru

Les intervju med den nederlandske fransiskanermunken Wilhelm Hertman, tidligere sogneprest i Bergen, som var en av grunnleggerne av u-landsforeningen Svalene.

Side 8 –13

Dom Clemens om liv og bønn i klosteret

Side 12

Stor fremgang for kirkecoret. Intervju med kantoren. Side 17

St. PAUL MENIGHET

Nygårdsgaten 3
5015 BERGEN

Sogneprest:
DOM ALOIS
BRODERSEN

Menighetsbladet

NR. 4, des. 2006
36. årgang

Redaktør:
GUNNAR
WICKLUND-
HANSEN

Formgivning:
NORVALL SKREIEN

Trykk: Arne Steen
Offsettrykkeri A/S

Opplag: 3000

ORD
til ettertanke

«Gjør veien
klar for
Herren».

Luk 3,4

Hva julen må bety for oss

Av
Gunnar
Wicklund-
Hansen

«En hellig dag har lyst opp for oss. I dag er et stort lys kommet ned til jorden.»

SLIK LYDER DET i alleluja-verset juledag. Vi har litt vanskelig for å få det til å rime med miraklet rundt oss: det tunge vintermørket som utgjør en stor del av døgnet, og de mange mørke nyheter som strømmer inn fra alle kanter av verden. Kanskje har vi også noe mørkt og tyngende inne i oss: vårt private lille mørkerom som ikke helt tåler et altfor sterkt lys utenfra.

Juledagens evangelium, prologen til Johannesevangeliet, forteller klart og tydelig at det sanne Lys, det som opplyser hvert menneske, nå er kommet til verden. Lyset skinner i mørket, og mørket har ikke kunnet gripe det. Av Lysets fylde har vi alle fått, nåde over nåde.

Hele vårt kristenliv er ment å være en stadig opplysning, det som på latin kalles en *illuminatio*. Vårt liv er en pilegrimsferd gjennom mørke, hindringer og motstand: fra omgivelsene og fra oss selv. Vi kan bo fast et sted og bevege oss lite derfra, men likevel er vi ute på en pilegrimsferd som krever lys og veiledning for at det hele skal gå bra, og vi kan nå frem til målet. Alle mennesker er sårbare og temmelig rådville på denne veien. Vi trenger tro, en fast tillit til at vi vil nå frem, og faste veimerker som kan lede oss inn på de riktige stiene. Og vi trenger det Liv som ifølge evangelisten Johannes er menneskenes Lys.

Jesus Kristus er liv og lys, og han må være det for hver enkelt av oss. Han må være liv og lys i oss. Vår tro må stadig bli dypere, og den bør utvide seg. Til det trenger vi Guds lys og kjærlighet til å varme oss opp, så troen ikke lenger er stiv og trang, men vokser og nesten bryter ut av oss selv og blir tilgjengelig for andre. Dette er å motta den Frelser som er født: gi Ham en plass til å vokse inne i oss.

Den hellige Teresa av Avila skildrer det slik: «mitt hjerte utvidet seg.» Det er ikke en omvendelse – den kommer gjerne i et tidligere stadium. Men det er en stadig vekst i et gudsforhold. Det lille barnet er født som liv og lys inne i oss, og vokser gradvis med oss gjennom livet. Det blir vårt eget liv, og på samme tid Jesu Kristi liv på jorden i dag, for Han lever i de troendes hjerter, og vi er lemmer i hans mystiske legeme.

Julen blir derfor begynnelsen til en vekstprosess, hvis vi tar den alvorlig og skjønner at veksten skal skje i oss. Julen krever noe av hver av oss. Som de vise menn fra Østerland må vi bryte opp og dra ut på den pilegrimsferd som kreves. Omgivelsene krever konkrete resultater fra oss, ofte enkle, men likevel viktige ting, og vi vet at noe inne i oss krever et oppbrudd fra gamle vaner og likegyldighet. Vår ledestjerne er det

lys og liv vi har tatt imot, og som har mulighet til å vokse i oss. Jesus Kristus, fylt av nåde og sannhet, kan fylle oss med nåde og sannhet, hvis vi bare er åpne for Ham og gir Ham vekstvilkår i oss selv.

Hemmeligheten med julen, det som gjør at den stadig virker ny og oppmuntrende for de aller fleste mennesker, er vel at den bringer fruktbarhet, lys og liv på en måte som gir perspektiver langt utover de egentlige festdagene. Julen sier noe om livet som en pilegrimsferd, en leting etter noe varig og verdifullt som engang skal fylle oss helt. Men det å lete etter noe varig og verdifullt gjør at selve pilegrimsferden blir beriket. Vi får del underveis i den rikdom og det lys vi leter etter. Jesus Kristus er allerede kommet, – er en del av vårt liv – men samtidig drar vi Ham i møte og har en forventning om et evig liv i Ham.

Takk til Hildegard

Når nyåret kommer, vil vi merke en forandring på menighetskontoret. Vår menighetssekretær gjennom 11 år, Hildegard Misje, går av med pensjon etter oppnådd aldersgrense.

Egentlig skulle det skjedd i november, men Hildegard har sagt seg villig å fortsette frem til nyttår for å kunne innføre sin etterfølger i arbeidsoppgavene i vår menighet og ved menighetskontoret.

Da hun ble ansatt i 1995 var pastor Beckers sogneprest og kontoret lå i Hermann Foss gate. Siden har hun samarbeidet med 11 prester. Hun har opplevd store forandringer i menigheten, bl. a. flyttingen av kontorene til Birgittahjemmet og særlig den sterke veksten i medlemstall, siden det har vært hennes oppgave å føre kirkebøkene. Da hun begynte, hadde menigheten 3600 medlemmer; når hun nå skal slutte, nærmer vi oss 7000 medlemmer.

I elleve år har Hildegard vært St. Paul menighets vennlige ansikt utad. Alle som banket på menighetens port, møtte først hennes hjelpsomme vennlighet, som skapte en lun og trivelig atmosfære på kontoret. De fleste kommer selvfølgelig fordi de trenger et eller annet fra menigheten, om det er attester eller utskrifter fra kirkebøkene – eller de vil ha

formidlet kontakt videre til prest eller diakon. Det har ikke alltid vært lett, særlig med tanke på de mange språk, som møter en her i vår menighet. Men mange kommer også innom for å slå av en prat eller få litt trøst og en kopp kaffe.

I tillegg til sitt vanlige arbeid har Hildegard også engasjert seg i menighetens Caritas og sitter i styret for Nicoline barnehage. Også som kirkevert ser vi henne mang en søndag.

Da jeg for tre år siden kom som ny sogneprest til menigheten, var jeg veldig glad for at Hildegard fortsatte som sekretær, slik at jeg kunne ha hjelp av hennes erfaring og kjennskap til menigheten. Med sitt jevnt gode humør og sin vennlighet bidro hun til å skape det gode miljøet på menighetskontoret.

Vi har hatt et veldig godt samarbeid i disse tre årene og det blir vemodig å skulle ta farvel. Men først og fremst ønsker jeg her og nå å få uttrykke min og alle medarbeideres takk for den trofaste innsatsen hun har gjort for St. Paul menighet i disse årene.

Vi ønsker god helse og mange fine år som pensjonist og fremfor alt Guds velsignelse.

Vi ønsker god helse og mange fine år som pensjonist og fremfor alt Guds velsignelse.

DOM ALOIS

Velkommen til May

Fra 2. januar 2007, er det May Matre som vil være bindeleddet i prestegårdens. Hun tiltrer da som ny menighetssekretær i St. Paul menighet. Fra samme tidspunkt går vår kjære Hildegard av med pensjon.

May er født i Bergen i 1950, og har fire voksne barn og fire barnebarn. Ett av barna går på St. Paul skole. Hun er utdannet lærer med musikk som spesialfelt, og har jobbet i skolen i 33 år, de siste 18 på Haukedalen skole i Åsane.

May har vært aktiv i kirkekoret siden

hun kom til St. Paul menighet for halvannet år siden som konvertitt. Ved siste valg til Menighetsrådet ble hun innvalgt som varamedlem. Hun er også med og underviser konfirmantene.

May synes menigheten har vært utrolig inkluderende, og at det har vært lett å bli kjent med folk i menigheten. Nå gleder hun seg til å skifte beite og til å ta fatt på de mange utfordringer som hverdagene i menigheten vil gi henne. Hun blir å treffe på kontoret daglig fra 9.30 til 14.30.

LIVETS GANG

Dåp

William Ingwald
Pereira-Nielsen
Jonathan Frometa Hagen
Katia Rodera Walicka
Tamara Rudera
Celine Sylvi Axelsen
Oskar Felipe Holmedal
Josefine Opheim Bernal
Sophie Benedicte
Ellefsen Brøgger
Marina Esperanza
Arribillaga

Amani Kristian Kazimoto
Shawn Hoff
Chandrakumar
Sophie Fahy Instanes
Mona Regine Sayej
Juliana Chinonyelum
Nwafor
Sigurd Olav
Langhelle Myksvoll

Vigsel

Luisa Camasura Geitanger
og Thorbjørn Olsenes

Magne Vaktdal og
Joylyn Carmona

Opptatt i kirken

Lene Martinussen

RIP

Ida Retamel Belmar
Doreen Coombes

Hellige tre kongers fest

arrangeres på St. Paul skole søndag
7. januar 2007 kl. 16.00 til 18.30.

Dette er en familiefest med underholdning og utlodning. Påmelding og betaling til skolens resepsjon. Det koster kr. 40 pr. person, maksimum kr. 180 for en familie.

MESSETEKSTER

Lesninger uke 50 – uke 12 2007, år C (I) messebok

10.12 Bar 5,1-9	2. søndag i advent Fil 1,4-6.8-11	s. 66 Luk 3,1-6
17.12 Sef 3,14-18a	3. søndag i advent Fil 4,4-7	s. 73 Luk 3,10-18
24.12 Mi 5,1-4a	4. søndag i advent Hebr 10,5-10	s. 79 Luk 1,39-45
24.12 Jes 62,1-5	Julaften – vigilien Apg 13,16-17.22-25	s. 81 Matt 11,25
24.12 Jes 9,2-7	Julenatt – midnattsmessen Tit 2,11-14	s. 84 Luk 2,1-14
25.12 Jes 52,	Juledag 7-10 Hebr 1,1-6	s. 89 Joh 1,1-18
26.12 Apg 6,8-10 og 7,54-60	Den hellige Stefan (Kirkens første martyr) Matt 10,17-22	s. 787
31.12 1 Sam 1,20-22.24-28	Den hellige familie 1 Joh 3,1-2.21-24	s. 97 Luk 2,41-52
01.01 4 Mos 6,22-27	Guds hellige mor Maria Gal 4,4-7	s. 99 Luk 2,16-21
07.01 Jes 60,1-6	Herrens Åpenbaring Ef 3,2-3a.5-6	s. 102 Matt 2,1-12
08.01 Jes 40,1-5.9-11	Herrens dåp Tit 2,11-14; 3,4-7	s. 109 Luk 3,15-16.21-22
14.01 Jes 62,1-5 1	2. søndag i det alm. kirkeår Kor 12,4-11	s. 427 Joh 2,1-12

21.01 Neh 8,1b-4a.5-6.8-10	3. søndag i det alminnelige kirkeår 1 Kor 12,12-30	s. 433 Luk 1,1-4.14-21
28.01 Jer 1,4-5.17-19	4.søndag i det alm. kirkeår 1 Kor 12,31 – 13,13	s. 440 Luk 4,21-30
02.02 Mal 3,1-4	Herrens fremstilling i templet Hebr 2,14-18	s. 648 Luk 2,22-40
04.02 Jes 6,12a.3-8	5. søndag i det alm. kirkeår 1 Kor 15,1-11	s. 447 Luk 5,1-11
11.02 Jer 17,5-8	6. søndag i det alm. kirkeår 1 Kor 15,12.16-20	s. 454 Luk 6,17.20-26
18.02 1 Sam 26,2.7-9.12-13.22-23	7. søndag i det alm. kirkeår 1 Kor 15,45-49	s. 460 Luk 6,27-38
21.02 Joel 2,12-18 2	Askeonsdag Kor 5,20 - 6,2 Matt 6,1-6.16-18	s. 113
25.02 5 Mos 26,4-10	1. søndag i fasten Rom 10,8-13	s. 122 Luk 4,1-13
04.03 1 Mos 15,5-12.17-18	2. søndag i fasten Fil 3,17 – 4,1	s. 129 Luk 9,28b-36
11.03 2 Mos 3,1-8a.13-15	3. søndag i fasten 1 Kor 10,1-6.10-12	s. 138 Luk 13,1-9
18.03 Jos 5,9a.10-12	4. søndag i fasten 2 Kor 5,17-21	s. 148 Luk 15,1-3.11-32
19.03 2 Sam 7,4-5a.12-14a.16	Den hellige Josef Rom 4,13.16-18.22	s. 662 Matt 1,16.18-21.24a
25.03 Jes 43,16-21	5. søndag i fasten Fil 3,8-14	s. 157 Joh 8,1-11

Oversikt over julemessene i St. Paul menighet – side 12

U-landsforeningen

SVALENE

Av

Marthe Kvarteig de Ibanez

ISTORBYEN LIMA, i Peru, er det som i de fleste latinamerikanske storbyer enorme fattigkvarterer. En stor del av barna som vokser opp her får ikke tilgang på skole. Enten må de hjelpe foreldrene med å tjene penger, eller passe mindre søsken, eller foreldrene har ikke penger til å sende dem på skole.

I en av utkantene til denne byen finnes det en videregående yrkesrettet skole der 150 unge jenter kan få ferdig skolegangen til ut videregående, samtidig som de får opplæring i praktiske fag som matlaging, søm og data – GRATIS, slik at de etter endt skolegang skal ha gode sjanser for å få seg en ordentlig jobb. Ikke det de er vant til: gatesalg eller klesvask.

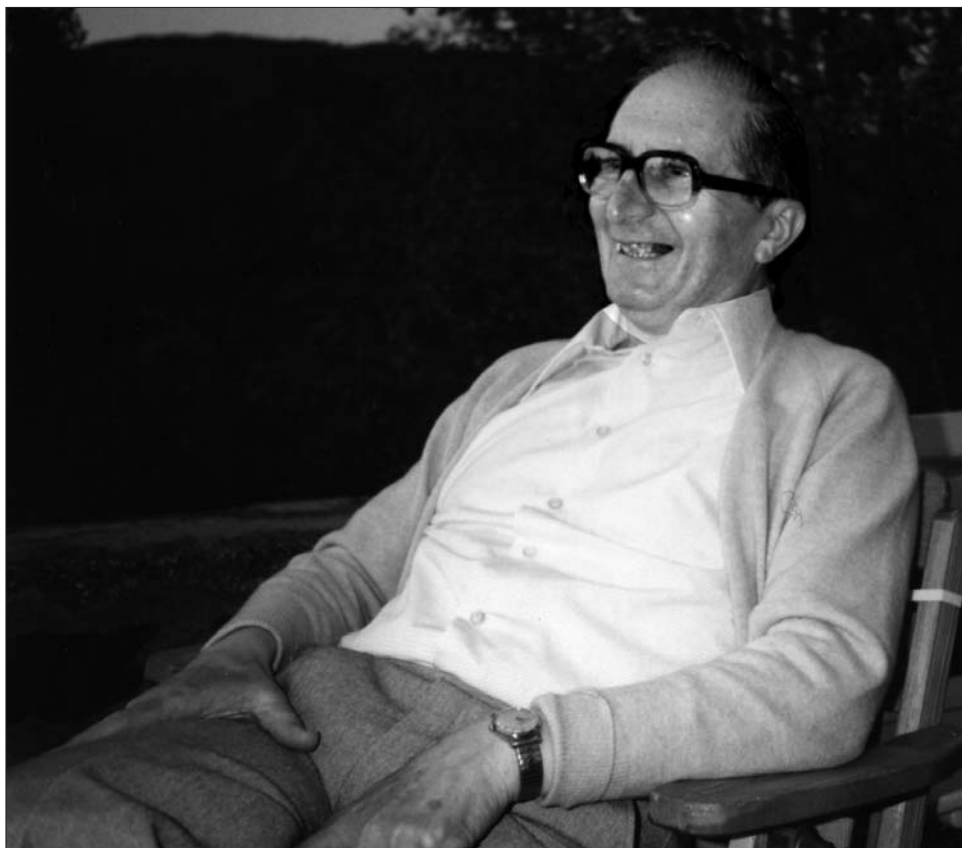
Denne skolen er for unge jenter som ikke har noen mulighet for å få seg en opplæring på annen måte. I tillegg til undervisningen får de hjelp med å sy seg uniform. For alle skoleelever i Peru må ha skoleuniform. De får mat to

ganger om dagen. Lærerne oppdaget fort at de fleste elevene kom på skolen uten å ha spist, eller uten at de hadde mat hjemme. De gjennomgår helse-sjekk, og i krisetilfeller får de også hjelp til busspenger for å komme seg på skolen. I tillegg til dette har skolen et internat med plass til 24 elever, der de bor fra mandag til fredag. Det kan være elever som har lang reise hjem eller som lever i stor fare hjemme, for eksempel fare for å bli utsatt for overgrep eller havne i rusmiljø

Cristiania

Skolen har en stab på 18 godt kvalifiserte medarbeidere, hvorav ti er lærere, alle peruanere. Den har fungert i over 40 år med samme målsetning: Å gi unge jenter som ikke har en sjanse til å få opplæring en mulighet til å få et verdigere liv, slik at de også kan bidra til å skape bedre levevilkår for familiene sine.

Den nederlandske fransiskanermunken Wilhelm Hertman, tidligere sogneprest i Bergen, var en av grunnleggerne av u-landsforeningen Svalene.

Skolen heter Cristiania, for å vise heder til Norge. Driften av dette fantastiske prosjektet finansieres av U-landsforeningen Svalene, som igjen får pengene fra trofaste bidragsytere, foreninger eller institusjoner. Bidragsyterne står fritt til å gi det de selv ønsker, noen gir hver måned, andre gir en gang i året.

For å gi en pekepinn: For to hundre kroner kan en elev gå på skolen en hel måned. Foreningen har ikke personlige faddere, men alle giverne går sammen i fadderskap om alle elevene. Det koster ca. 30 000 kroner totalt pr. måned å drive hele skolen.

U-landsforeningen Svalene er ganske

forskjellig fra de fleste andre humanitære organisasjoner, i og med at alt arbeidet her i Norge gjøres på frivillig basis – det vil si at organisasjonen betaler ikke lønninger eller kontorleie i Norge. Derfor kan giverne være sikre på at det de gir kommer frem til Cristiana. Til gjengjeld mottar ikke organisasjonen støtte fra den norske stat, da prosjektet er så langsiktig.

Bidragstyterne til Svalene får tilbakemelding fra Cristiana fire ganger i året, gjennom et lite nyhetsblad. Foreningen forsøker å holde god og løpende kontakt om det som skjer på skolen, for så å holde giverne underrettet. Giverne får også skattefradrag for gaver til Svalene.

Støtte fra St. Paul

Mange menighetslemmer i St. Paul har støttet og støtter foreningen, som til og med ennå får jevnlige bidrag fra sin aller første fadder, helt fra 1960! St. Paul skole har også betydd mye for at fore-

ningen kan oppfylle sine forpliktelser med Cristiana. I mange år har en stor del av utlodningen i forbindelse med SOS-festen om høsten gått til Svalene.

Organisasjonen er religiøst og ideologisk nøytral. Likevel var det en fransiskaner, som i mange år var sogneprest i St. Paul Kirke, pater Wilhelm Hertman, som var en av grunnleggerne av Ulandsforeningen Svalene i Norge. Svalenes gode støttespiller og pater Hertmans nære venn, Torbjørn Wilhelmsen, har intervjuet ham. I intervjuet nevner pater Hertman Abbé Pierre. Dette er grunnleggeren av den verdensomspennende bevegelsen som Svalene er utløpt fra, og er medlem av Emmaus International. Dersom du ønsker mer informasjon om denne organisasjonen er adressen:

Ulandsforeningen Svalene
Christies gt. 16, 5015 Bergen.
Telefon: 55 93 49 08
Gironr. 0530.11.90214
www.emmaus-international.org

Da Svalene kom til Norge – og dro ut igjen

Det var et personlig møte med Abbé Pierre i Paris som inspirerte den unge fransiskanermunken Wilhelm Hertman fra Nederland. Inspirasjonen førte til at ønsket om å gjøre noe for de svakeste i vår globale landsby, ble realisert til bes-

te for fattige piker i Perus hovedstad Lima. Wilhelm Hertman er snart 90 år, men hans visjoner for den norske avleggeren av Svalene blir stadig omsatt i praktisk humanitært arbeid. Han forteller:

– Jeg møtte Abbé Pierre i Paris i 1954 og har siden hatt kontakt med ham mange ganger gjennom årene. I 1960 inviterte jeg ham til Franciskus-senteret i Bergen. Han hadde kontakt med Svalorna i Sverige som da allerede var i gang med et hjelpeprosjekt i Peru. Gjennom personlige kontakter var Svalorna i Sverige godt informert om forholdene i Perus storby, Lima. De fattige barna hadde store problemer med å gjennomføre skolegang, og Svalorna startet et senter for gutter. Her fikk guttene anledning til å lære seg bilmekanikk og lignende. Jeg tok opp spørsmålet om vi skulle gjøre noe tilsvarende fra Norge, minnes pater Hertman. Kretsen i Franciskus-senteret var interessert, men så også at det beste ville være å starte et prosjekt i egen regi.

Pastor Vogt fant prosjekt

–Vi tenkte at siden Svalorna hadde fokusert på guttene, kunne vi i Norge utvikle et prosjekt for pikene. Etter Abbé Pierres andre besøk hadde vi en del penger. Pastor Vogt, som var i Lima på den tiden, ble bedt om han kunne være på utkikk etter et passende prosjekt. Han sa: «Hva om vi kjøper en forslummet stor villa i et av fattigområdene? Jeg har funnet en slik som er til salgs for 20.000 amerikanske dollar.»

Jeg var i Assisi da jeg fikk denne meldingen, og tok kontakt med mine ven-

ner rundt om, samt at jeg underrettet det norske Utenriksdepartementet. Jeg fikk et meget hyggelig svar, hvor de skrev at de kunne gi penger til prosjektet dersom jeg selv var personlig ansvarlig for dem.

Jeg dro til Lima hvor jeg tok eiendommen i øyesyn og var trygg på at kjøpet var bra. Jeg ba et canadisk medlem av Emmaus i Lima, Aline, ta seg av det praktiske med myndighetene. Hun ble den første rektor av Cristiania. Hun kom til å spille en viktig rolle med å utvikle prosjektet vårt. Huset ble kjøpt, og både internat og folkeskole ble rustet opp. Tanken var å gi piker i området tilbud om både teoretisk og praktisk skolegang; en slags yrkesskole, slik at de hadde en viss utdanning de kunne bruke for å tjene til livets opphold etter avsluttet skolegang. Vi fikk etter hvert godkjenning også fra peruanske myndigheter i 1964.

Slik ble Svalenes pikeskole i Lima til, og den oppnådde anerkjennelse like til presidenten i Peru. Skolen ble nærmest modell for en rekke skoler som staten selv tok initiativ til. Det gode ryktet nådde også Norge. Det var slik Marte Kvarteig ble kjent med skolen, forteller Wilhelm Hertman.

Slik ble den drevet i ca ti år. Vi fikk hyggelig omtale og intervju i norsk TV. Dermed fikk vi flere frivillige medarbeidere og faddere. Det var etter dette at Marte Kvarteig meldte seg som frivillig medhjelper i 1965. Vi fikk også regel-

KALENDER

Julemesser i St. Paul menighet 2006

- 24/12 4. SØNDAG I ADVENT OG JULAFTEN**
kl. 09.00 Norsk messe (4. advent)
kl. 11.00 Høymesse (4. advent)
kl. 13.00 Vietnamesisk messe (4. advent)
kl. 15.00 Familiemesse
kl. 18.00 Messe på Marias Minde
kl. 21.00 Polsk messe
kl. 24.00 Midnattsmesse i St. Paul kirke
Fra 23.30 synger koret julesanger
- 25/12 1. JULEDAG**
kl. 09.00 Ingen messe
kl. 10.00 Messe på Marias Minde
kl. 11.00 Høymesse
kl. 13.00 Carols v. tamilske barn og tamilsk messe
kl. 15.00 Vietnamesisk messe
kl. 16.30 Polsk messe
kl. 18.00 Engelsk messe
- 26/12 2. JULEDAG**
kl. 10.00 Messe på Marias Minde
kl. 11.00 Høymesse
kl. 18.00 Norsk messe
- 27/12 3. JULEDAG**
kl. 19.00 Tysk messe med velsignelse av Johannesvin. Kirkekaffe.
- 31/12 NYTTÅRSAFTEN / DEN HELLIGE FAMILIES FEST**
kl. 09.00 Søndagsmesse
kl. 10.00 Messe på Marias Minde
kl. 11.00 Høymesse
kl. 13.00 Vietnamesisk messe
kl. 18.00 Takkemesse for det gamle år
kl. 19.00 Tilbedelse
-

SVALENE

Fortsettelse fra side 11

messig støtte fra den norske stat. I det store jordskjelvet – Terremoto – i 1974 raste skolen sammen. Vi kom på bar bakke med et stort ansvar for mennesker som om mulig ble enda fattigere som følge av jordskjelvets herjinger. Vi tok kontakt med Direktoratet for Utviklingshjelp i Oslo. Vi hadde gode samtaler med dem, og det endte med at vi fikk anledning til å bygge en ny skole til 1 million norske kroner. Vi fikk 80 prosent av byggesummen av den norske stat, mens vi selv skaffet til veie de siste 200.000 kronene. Jeg fikk hjelp av Den nordiske bispekonferanse som stilte

med 100.000 kroner og vi fikk 100.000 kroner av gode venner. Slik ble Cristiania finansiert, og den nye skolen ble høytidelig åpnet i 1976 med den norske ambassadøren til stede, forteller Wilhelm Hertman, som i høst feiret sitt 70-årsjubileum som fransiskaner i en alder av 88 år.

Siden den tid har Svalene sendt ca 5.000 US dollar hver måned bl.a. til lønn for lærerne ved Cristiania pikeskole i Peru. I tillegg har Svalene finansiert nødvendige opprustinger av bygg og modernisering av pedagogisk materiell. Men ideen er den samme: hjelpe fattige slik at de selv kan hjelpe andre fattige der de bor. Svalene har et rede i Lima som stadig kan sende nye flygedyktige kull ut i et barskt samfunn.

1/1 2007

NYÅRS DAG / MARIA, GUDS MOR

- kl. 09.00 Ingen messe
- kl. 10.00 Messe på Marias Minde
- kl. 11.00 Høymesse
- kl. 13.00 Tamilsk messe
- kl. 18.00 Engelsk messe

7/1 2007

HERRENS ÅPENBARING

- kl. 09.00 Messe
- kl. 10.00 Messe på Marias Minde
- kl. 11.00 Høymesse
- kl. 13.00 Barnemesse
- kl. 18.00 Engelsk messe

Alle messene er i St. Paul kirke hvis ikke det står noe annet.

Om liv og bønn i klosterfellesskapet

Dom Clemens Galban Can. Reg. forteller hvordan «familielivet» i klosteret gir kraft og energi. Han er kapellan i Stiftssognet i Klosterneuburg, og var tidligere kapellan i St. Paul menighet.

Man kunne si at jeg er et «sent kall» som korherre. Riktignok har jeg kjent Stift Klosterneuburg siden 1985 og egentlig skulle jeg ha trådt inn her sammen med Dom Markus, den nåværende biskop i Oslo. Vi ble kjent med hverandre i 1990 da vi begge var på besøk i Klosterneuburg, men den gang var jeg usikker på mitt klosterkall og begynte i stedet på presteseminar. I 1997 ble jeg viet til prest i Washington DC og var kapellan i en menighet der i nærheten. I de følgende årene hadde jeg stadig kontakt med Dom Markus. Møtene med ham var alltid storartede opplevelser; da fikk jeg høre alle de vidunderlige historiene fra Klosterneuburg, uforglemmelige historier om brødrenes gjøren og laden, som var både morsomme og berørende.

Hva Dom Markus den gang ikke merket, var hvordan jeg «misunte» ham disse historiene. Selv om jeg var tilfreds med mitt liv som prest, manglet det noe der – nemlig fellesskap. Selv om det bodde og arbeidet fem prester i samme hus den gang, så var vi alle helt uav-

De yngste korherrene i Klosterburg

hengige av hverandre. Vi hadde ikke noe felles liv, men levde hvert vårt liv ved siden av hverandre. Dom Markus' historier viste meg at det var mulig å leve et annerledes liv som prest.

Disse historiene viste meg noe som er svært viktig: Et liv i fellesskap er et liv i en familie – og familie er like viktig for en prest som for andre mennesker. Det er min erfaring i klosteret. Her er vi sammen i en familie, og det er godt for oss alle. Når en mann kommer hjem fra arbeid, har han mange oppgaver hjemme. Der er barna som trenger tid og oppmerksomhet, kanskje skal måltid-

ene forberedes og en rekke andre huslige gjøremål må ordnes. Slik er det også i vårt klosterfellesskap. En hel rekke daglige plikter og oppgaver i familien må utføres. Kanskje er en av brødrene syk og trenger besøk og oppmuntring eller ganske enkelt at noen bringer ham mat på rommet. Novisene skal ha undervisning. Ikke minst er det felles bord, måltidene, viktig; det at vi er sammen ved måltidene og snakker sammen – daglig forteller hverandre de nye historiene. Hver enkelt av medbrødrene hjelper til å pleie fellesskapet i klosterfamilien.

Som en kristen familie er selvfølgelig den felles bønn en vesentlig del av vårt liv. Som alle kristne familier er også vi på vei til Gud, som er mål og mening for alle kristne og alle familier. Alle kristne skulle søke enheten med Gud. Derfor er dagen i klosteret preget av bønn, særlig tidebønnen, som er Kirkens urgamle bønneform av hymner og Bibelens salmer. Vårt liv som augustinerkorherr er har sine dypeste røtter i tidebønnens rikholdige grunn. Den hellige Leopold stiftet vårt kloster fremfor alt med tanke på at vi skulle vie oss den høytidelige gudstjeneste (både messen og tidebøn-

Dom Elias (t.v.) og Dom Clemens, tidligere kapellaner i St. Paul menighet. Begge gav sine evige løfter 28. august i år.

Liv og bønn i klosteret

Artikkelen begynner side 14

nen). Denne tjenesten oppfyller vi fremdeles etter 900 år, selv om vi etter hvert har fått stadig flere andre plikter, særlig innenfor sjelesorgen. Det er for meg et stort privilegium å få lov til å prise Gud i tidebønnen sammen med medbrødrene og samtidig også be for de avdøde korherrene og de mange andre, som vi er forbundet med i bønn og forbønn.

For meg personlig er vårt familieliv i klosteret en kilde til kraft og energi (mange ville si for mye energi). Det gjør det mulig for meg å gå ut til menneskene og bringe dem Evangeliet. Gjennom et liv i fellesskap har jeg oppdaget en helt ny gledesdimensjon ved sjelesorgen, som er blitt en dyrebar skatt for meg. Denne gleden gjør det igjen mulig

for meg å gi videre det jeg selv har mottatt – fordi jeg vet at alt er blitt gitt meg gjennom fellesskapet – ganske enkelt fordi jeg får lov å bo og virke i det.

Avslutningsvis vil jeg bare si at alle familier begynner med en kjærlighets-historie. Det er ikke annerledes med oss ordensgeistlige. For oss begynner det, selvfølgelig, med kjærligheten til Gud, som vi elsker gjennom vår kjærlighet til hverandre i kommuniteten. Dette er en vidunderlig historie. Mon Dom Markus var seg bevisst, hvor viktige hans historier var?

Vi elsker vår Kirke, den gamle ...

ANDRÉ MØLLERHAUG intervjuet av Anne Samuelsen

DET ER INNLEDNINGEN til en salme av Karl Kjelstrup (1874–1946) som setter tonen for samtalen med André Møllerhaug. Han har vært kantor og organist i St. Paul kirke siden høsten 2005.

«Vi elsker dens eldgamle minner, som lever mens slektene svinner.» Anledningen er de endringer som har funnet sted i kirkekoret både når det gjelder innhold og status og det rent sangmessige. Med meg har jeg en kopi av Det annet Vatikankonsils Konstitusjon om Liturgien, kapittelet om kirkemusikken. Den blir også et referansepunkt når vi samtaler om Kirkekoret.

Innfallsvinkelen er bred. St Paul kirke har fem–seks uavhengige kirkekor, alle med sine helt spesielle særpreg, formet av de forskjellige nasjonale gruppers tradisjoner og sangskatter. Nå har vi nylig hatt konsert der samtlige kor deltok.

– Hva synes du, André, om dette mangfoldet?

– Kirkemusikkens oppgave er jo å «løfte hjertene til Herren», og å ta del i den himmelske lovsangen. Jeg synes det er flott å arbeide i en menighet med et slikt mangfold, og at de forskjellige grupper kan praktisere troen gjennom liturgiske uttrykk utformet i deres egen kultur. Personlig har jeg på samme tid

en lidenskap for gregorianikken, som er Kirkens «egentlige» musikalske språk, men også for den romantiske katolske kirkemusikken, der alt er liksom «over the top.» Selv om jeg er utdannet klassisk pianist, og arbeider som det, så har jeg også et musikalsk forbilde hos Aage Samuelsen.

Dette leder oss tilbake til Konstitusjonene om Liturgien, hvor kravet til kirkemusikken blir utførlig beskrevet. Her kommer det tydelig frem at det er den gregorianske sang som er den romerske liturgis egen, slik pave Benedikt påpekte for ikke så lenge siden. Videre står det at andre former for kirkemusikk ikke skal utelukkes, slik for eksempel den polifone, og at folkelige religiøse sanger og de forskjellige folkeslagenes musikk skal gis behørig plass. Nå passer det vel å snakke litt om den senere tids utvikling av Kirkekoret i St Paul menighet.

– Ja det har skjedd flere ting. Som vi nevnte tidligere, er de andre korene i menighetene uavhengige kor, slik som også det gamle Pauluskoret var det. I høst endret vi dette, slik at dette koret nå er kirkens offisielle kor. Koret er underlagt sogneprestens ledelse. Det vil si også min ledelse, siden jeg er ansatt for å drive det musikalske arbeidet i menigheten. Det er dette koret som skal

ivareta og utvikle Kirkens musikalske skatter, og det er naturlig at alt arbeid med koret skjer i nært samarbeid med sognepresten. I mitt tilfelle er dette veldig berikende fordi dom Alois har slik nær og god kjennskap til liturgien, som er hans fag. I tillegg er han også svært musikalsk. Jeg har også hatt det privilegium å ta timer hos Xaver Kainzbauer, som er korallærer i Klosterneuburg.

– Nå har du vært i vår menighet i over ett år, hvordan har det vært for deg å komme til St Paul?

– Før jeg kom hit, arbeidet jeg i tre år i Årstad og Fridalen kirker som orga-

nist og med forskjellige andre ting, blant annet barnekoret. Det å arbeide med barnekoret var en stor glede. Jeg møtte mange gode mennesker der oppe, men liturgisk sett var det mye som ikke var slik jeg syntes det skulle være. Når det gjelder det å spille og synge i kirken, har jeg drømmejobben i St. Paul, og jeg liker meg bare bedre og bedre, jo mer jeg kan fordype meg i den katolske liturgien og dens musikk.

André fremhever også den nye katolske salmeboken, som kom i 2000.

– Den er fantastisk rik. Her er norske salmer og folketoner, noen så gamle at de muligens har katolsk opprinnelse. Her er oversatte katolske salmer, gjerne av tysk opprinnelse, men også norske salmer hvis tekster er nært knyttet til Bibelens. Av norske katolske salmediktere har Karl Kjelstrup nydelige tekster. Flere av hans salmer finnes i salmeboken, ta deg en titt i den!

Fra noen sangfugler i koret pipes det om en kantor med absolutt gehør, humoristisk, tålmodig og som ikke er redd for å gi sine korister utfordringer; korister som gleder seg til onsdagene, fordi da er det øving.

André Møllerhaug leder med andre ord et kor i vekst. Jeg spør hvordan han ser på arbeidet med koret.

– Det er hyggelig å høre at sangerne trives. Det å drive et kor er en veldig sosial ting, og det er ganske utrolig å se hvordan koret har utviklet seg, en utvikling som selvfølgelig har begynt før jeg kom, hos mine forgjengere i jobben. Motetter der vi ikke klarte å øve inn første linje på en kveld, kan nå, etter ett år, øves inn i sin helhet på en halv kveld. Fortsetter det slik, så lover det jo

- BØKER [Katolsk litteratur fra inn- og utland - Vi har også Kirkens bøker; Katekismen, salme-, bønne- og messebok etc.]
- IKONER [i mange utførelser og prisklasser]
- ROSENKRANSER • KRUSIFIKSER
- GAVEARTIKLER FOR ULIKE DAGER
- KLOSTERPRODUKTER [Hudpleie]
- KIRKEMUSIKK [Bergens beste utvalg i flg kunder]

SE DELER AV UTVALGET PÅ:
www.bokladen.no

Sta. Sunniva Boklade
ØKUMENISK BOKHANDEL

Marken 18: man-fre 10 -16 (18) • lør 11-15
tlf. 55 32 97 49 • post@bokladen.no

Foto: MARTIN MELLY

Kantor og organist André Møllerhaug synes det er ganske utrolig å se (for ikke å si høre) hvordan kirkekoret i St. Paul har utviklet seg.

bra. På den annen side må koret som helhet fremdeles regnes som nybegynnere når det gjelder gregoriansikken, selv om vi har medlemmer som har sunget gregoriansk i flere år. Det er derfor god mulighet å få være med også for de stemmer som ennå ikke har sunget noe særlig gregoriansk.

– Noen siste ord?

– Det måtte være Grundtvigs parafrase over Jesaja 35, salmen «Blomstre som en rosengård» [...] døve ører, fjernt og nær, hører frydesange [...] og den stumme jubler.» Slå den opp! Den står i salmeboken på nr. 357. Det å få stumme lepper til å juble er kanskje et høyt mål for en kirkemusiker, men det er i den retningen vi skal tenke, ikke sant?

K A T E K E S E

i St. Paul menighet

BENTE BRAZA er St. Paul menighets nye leder for katekesen. Hun er et kjent ansikt for de fleste. Hvis hun ikke synger i engelsk kor, er hun å finne i kirkekoret, i sakristiet hvor hun klargjør til messen eller rydder på plass etter messen, lager blomsterdekorasjoner til bryllup og et tusentalls andre småting. Sist, men ikke minst har hun i snart ti år vært aktiv i menighetens katekesearbeid.

Kapellan Moi har vært leder for dette arbeidet tidligere, og hadde dette arbeidet som en del av sin stilling. Han har sittet på sitt kontor med katekeseforberedelsene og ingen har sett hvor mye tid dette arbeidet tar.

Før Moi sluttet, ble det en liten «hodepine» hvem som nå skulle organisere dette arbeidet. Sognepresten var klar over at Bente hadde avsluttet sitt toårige katekesestudie ved Marywale Institute for Catholic studies i vår og således var sertifisert kateket. Hun ble et naturlig valg til å bli forespurt om å overta Moïs arbeid.

Til tross for at hun arbeider i full stilling på UIB, svarte hun ja til oppgaven. Arbeid med barn og unge ligger henne på hjertet og er noe hun virkelig brenner for og har meget klare tanker om.

Vi som er forespurt om å være med å hjelpe til i katekesen har så vidt fått et «gløtt» av den kolossale arbeidsmengde som hviler på lederen for katekesen

med tilrettelegging, planlegging og organisering.

Gjennom menighetskontoret passerer både ansatte, vanlige folk, nonner og prester. Her har Bente etter endt arbeidsdag sittet med planlegging til katekeseundervisningen. Plutselig ble arbeidsmengden mer synlig. Den ble forflyttet fra Moïs kontor til resepsjonen og påminnet oss andre sterkt om at ingenting blir til av seg selv. I sommer og fram til lenge etter skolestart satt Bente hver ettermiddag etter endt arbeidsdag til sent på kveld med digre bunker pensum som skulle kopieres og settes i permer. Brev som skulle skrives og sendes ut til førstekommunionsbarn, oppfølgingsbarn og konfirmanter.

Samtidig tok hun initiativ til et seminar for alle som har arbeidet og skal arbeide med katekeseundervisning kommende år. Med sogneprestens oppmuntring og velsignelse gikk hun løs på denne oppgaven også!

Lørdag 19. august : Katekeseseminar i skolekantin.

Seminaret ble innledet av den nye lederen for katekesen i St. Paul menighet, Bente Braza. Hun ønsket velkommen med at hun håpet at dette seminaret kunne være startskuddet til et tettere samarbeid mellom katekesemedarbeiderne. Ved å bli kjent, utveksle erfa-

Bente Braza har overtatt etter Oddvar Moi som leder av katekesen i St. Paul menighet. Hun har i to år studert katekese ved Marywale Institute for Catholic studies, og er dermed sertifisert for oppgaven.

Foto: MARTIN MELLY

ringer og ha jevnlige møter, er håpet at vi alle bli flinkere i vårt arbeid. Hun ba alle kursdeltakerne presentere seg og si kort noen ord seg selv.

Det var en internasjonal forsamling. Menn og kvinner fra følgende 13 land var representert: Albania, Sri Lanka, India, Gambia, Skottland, Spania, Tyskland, Polen, Vietnam, Norge, Mexico, USA og Kroatia. Noen hadde lang erfaring med katekese mens andre var nok så uerfarne. En god blanding av unge og godt voksne mennesker. Pedagogene dominerte i forsamlingen, men andre yrkesgrupper var også representert. Mer-

kantilt ansatte, en tidligere sveiser, en nonne, tannlegeassistent og ...bare for å nevne noen.

SOGNEPREST DOM ALOIS kom etter presentasjonsrunden med «Tanker rundt katekese». Han innledet med å si at han i løpet av sommeren ved å se Bente i sving fra ettermiddag til kveld skjønnte litt mer av arbeidsmengden Moi hadde hatt eneansvar for. Nå var han sluttet, og Dom Alois uttrykte sin takknemlighet for at så mange var møtt fram og viste interesse for katekesearbeidet i menigheten.

Videre understreket sognepresten viktigheten av katekese. I første rekke er det et foreldreansvar med den kristne oppdragelse (huskirken). Barn som møter til førstekomunion og konfirmasjonsundervisning har ulike utgangspunkt. Det er forskjellig hvor mye opplæring barnet har fått hjemme. I menigheten er det barn og unge fra mange ulike land. Dette må også tas hensyn til i undervisningen, og jo større mangfoldet er blant katekesemedarbeiderne, jo større mulighet for å nå så mange som mulig. Det er derfor svært positivt at medarbeiderne gjenspeiler sammensetningen i hele menigheten.

Gjennom å satse mer aktivt på barne og ungdomsarbeidet er det sogneprestens håp at denne gruppen føler seg mer hjemme i kirken. Han takket de fremmøtte for deres svar på det kall det er å arbeide for og med barn og unge, og ba om at dette arbeidet måtte bli til velsignelse for hele menigheten.

EWA BIVAND tok deretter hele forsamlingen ned i auditoriet, hvor hun hadde en flott «powerpoint»-presentasjon og foredrag om «Ungdomsarbeid i OKB».

Hun snakket også om egen erfaring med tenåringer og hvordan de ofte gripes av evangelisering. De unge må bli engasjert for å la seg engasjere. Denne tiden i livet da vi ofte ser i sort / hvitt og har behov for klare svar, tydelige voksne og et sted hvor de unge kan treffes. Ewa viste bilder fra Mariaholm i Østfold. Dette er et sted hvor unge mennesker kan dra på leir om sommeren og møte unge katolikker fra hele landet,

og hvor lederne er en sammensetning av unge og gamle. Hun fortalte også om sin svært positive erfaring fra St. Eystein i Bodø den gang hun kom til Norge. En menighet med stort fellesskap på tvers av generasjoner. Hun uttrykte ønske og håp om at man kunne nå ungdommen i større grad også i St. Paul menighet og at vi må jobbe aktivt for å holde på ungdom som er ferdig med sin skolegang på St. Paul, og som begynner på videregående.

Messe for alle var det klokken 12. Her deltok kursdeltakere samt 10. klasse konfirmanter med sine ledere.

DOM LUKAS informerte om «Ekko», et kurs i katolsk tro. Dette kurset er en fordykning i den katolske tro. Først og fremst blir det arrangert med tanke på katekesemedarbeidere, men andre som er interessert kan også delta. Kurset blir en gang i uken og vil foregå på engelsk. Det er 11 kurskvelder à halvannen time.

Takk fortjente Mr. Brody for deilig mat. Innbydende og velsmakende var den. Måltidet fikk stemningen opp ytterligere noen hakk, og bidro til godt humør blant kursdeltakerne.

ROSALIN NARUM kom som spesielt invitert til seminaret. Hun er leder for katekesen i St. Svithun menighet i Stavanger. Hun innledet med å referere til pave Johannes Paul II som selv var meget direkte i møte med barn og unge, og som oppfordret til evangelisering og mente dette var den rette måten å nå de unge. Dette er utgangspunktet og inspirasjonen for St. Svithuns katekesear-

beid. Hun understreket viktigheten av å ha kateketer som fulgte retningslinjene for katekesen.

De har selv erfaring med at seminar og møter for katekesemedarbeidere er fruktbart, og hun tror St. Paul er på rett spor ved å ha startet et mer systematisk arbeid med katekese, både med henhold til kurs, men også prestenes understrening av betydningen av dette arbeidet.

Prestenes støtte er ifølge Rosalins erfaring helt uvurderlig. De kan signalisere overfor menigheten at det er viktig med oppfølging, at man må møte presis og de antall ganger som er påkrevd. Videre at prestene oppfordrer menigheten til forbønn for katekese-medarbeiderne.

Økonomisk støtte er også nødvendig for å kunne gjennomføre en del sosiale aktiviteter.

ANNELINE MELLIN-OLSEN var siste foredragsholder, som med innlevelse og stort dramaturgisk talent fortalte om «Evangelieforklaring». Under høymesen er det hun og hennes medarbeidere som har søndagsskole for barn i menigheten. Hun ønsket ikke selv å sette noen øvre aldersgrense for når man slutter å gå til evangelieforklaring. Hennes egen erfaring er at det kommer av seg selv. Noen litt eldre barn kan jo også hjelpe de litt yngre med små praktiske oppgaver og lignende.

Hun holdt et annerledes og gripende foredrag om hvordan man møter de minste barna. Hun understreket også hvor mye man selv fikk ved å gi. Ett blick på henne var nok til å forstå hva hun mente. Presis kl. 15.45 etter Bentes oppsatte timeplan var kurset over.

ELIZABETH MELLY

St. Paul Menighets nye nettsider

Her kan du finne:
Nyheter
Nyttig informasjon
Navn og adresser fra menigheten
Vakker kormusikk
Menighetsbladet
Bildearkiver
Portal til andre ressurser

GÅ til <http://bergen.katolsk.no/> for en vakker opplevelse

B-Postabonnement

Returadresse: ST. PAUL KIRKE
Nygårdsgaten 3, 5015 BERGEN

Ved flytting, husk å melde adresseforandring! Ettersom det ikke sendes varig adresseforandring, men sendes tilbake til avsender med opplysning om den nye adressen.

Sognekantoret menighetssekretæren telefon 55 21 59 50

Sogneprest Dom Alois Arnstein Brodersen Can. Reg.

Telefon i Parkveien 55 30 80 21 • mobiltelefon 48 27 72 82

Pater **Jagath Premanath Gunapala** O.M.I.

Telefon 55 21 59 68 • mobil 41 46 87 40

Dom Lukas Lorf-Wollesen Can. Reg. mobil tlf.: 97 60 53 27

Diakon **Gunnar Wicklund-Hansen** 55 21 59 55 • p. 55 96 13 24

Diakon **Henrik von Achen** arbeid 55 58 31 20 • privat 55 16 27 38

St. Paul skole telefon 55 21 59 00

Vaktmester **Paul Nguyen** tlf. 55 21 59 50 • mobiltelefon 90 98 2092

Søstrene **Marias Minde** telefon 55 55 99 60

Missionaries of Charity – **Mor Teresa-søstrene** – telefon 55 21 59 70

Søstrene **Voss** telefon 56 51 25 10

Sparebanken Vest: 3624.07.60031